



# Není mléko jako mléko

Tedy přesněji mléčná náhražka... Koncem května se v Táboře uskutečnil jarní seminář společnosti VVS Verměřovice, s. r. o., s bohatým programem. Po úvodním slově Ing. Jiřího Burdycha, který hovořil o vývoji cen syrového mléka, SOM a syrovátky, se mikrofonu chopila Dr. Orsi Pozbai ze společnosti Nukamel. Ta pohovořila o zásadách a chybách v odchovu telat.

Ve svém vystoupení krátce připomněla fáze odchovu do odstavu. Mezi narozením a třetím týdnem života probíhá u telat monogastrické období. Během něj by se měla, po skončení mlezivového období, podávat kvalitní mléčná krmná směs, voda a od třetího dne také jakostní starter. Následuje období rozvoje bachoru – do 11. týdne věku. Je třeba podávat startér s kvalitním řezaným senem nebo slámou, mléčnou směs a vodu. Bachor se vyvíjí až do 16. týdne, ve 12. týdnu přitom obvykle nastává pozvolný odstav.

## Nepodceňovat mlezivo

„Tele je nejzranitelnější v prvním měsíci života,“ uvedla Dr. Pozbai. V této době nemá vlastní aktivní imunitu, první obrannou linii proti patogenům představuje mlezivo. To by se přitom mělo správně oddojit, uchovávat i podávat. Důsledkem chyb v této fázi může být selhání pasivního transferu mateřských protilátek. Tele je náchylné k infekcím a může i uhynout.

Při oddojení i podávání se musí brát zřetel na čas. Koncentrace imunoglobulinů v mlezivu se totiž postupně snižují – o 17 % během prvních šesti hodin, o 33 % do 14 hodin po otelení. To znamená podojit otelenou plemenicu co nejdříve po porodu a nečekat na obvyklý čas dojení,“ konstatovala přednášející. Jak dále uvedla, pro první napití je nutné použít pouze kolostrum dobré kvality (Brix  $\geq$  22 %, tedy IgG  $\geq$  55 gramů na litr), pro druhé napití býčků se dá využít i průměrné mlezivo. „Pokud je většina mleziva v chovu nekvalitní, naznačuje to problémy v péči o krávy,“ podotkla Pozbai. Teplota mleziva při napájení by měla podle jejích slov být mezi 39 a 40° C, doporučuje podávání buď pomocí láhve s dudlíkem, nebo drenčem. „První napití by se mělo uskutečnit do čtyř hodin po narození v objemu 10 procent živé hmotnosti telete. V prvních hodinách života je totiž průchodnost střeva mláďete pro imunoglobuliny nejvyšší. Druhé napití, z prvního nádoje od matky uchované-



Dr. Orsi Pozbai

ho v lednici, pak osm až 12 hodin po narození v polovičním objemu. Tento postup je nutné zkontrolovat, nejlépe odebráním krve, protože obsah IgG v krevním séru souvisí s celkovou bílkovinou. Měření celkové bílkoviny v krevním séru lze provést různými metodami, nejpraktičtější je změřit ji refraktometrem. Doporučuji uvést podání kolostra do deníku telení a pravidelně vše kontrolovat,“ sdělila zástupkyně firmy Nukamel.

## Chceme olympioničky?

Vysokoužitkové krávy přirovnala přednášející ke sportovkyním z olympijských her. „Pokud takové chceme

v chovu, musíme jalovičky adekvátně krmit tak, aby splňovaly náležitosti akceleračního růstu. To znamená vyšší objemy kvalitní náhražky na každé napití až do odstavu,“ uvedla Dr. Pozbai. Odstav by pak podle ní měl být pozvolný, trvajícím zhruba tři týdny. Ze startéru na suchou TMR doporučuje přecházet dva až tři týdny před koncem napájení mléčnou náhražkou, tedy asi v sedmém týdnu života.

Vývoj bachoru je ovlivněn příjmem mléčné krmné směsi a startéru. Nízký příjem mléčné krmné směsi (450 g/den) nebo příliš krátký odstav znamená pouze pokrytí potřeb telete na záchovu. Telata potřebují více živin, takže

vyšší příjem startéru a mohou se dostat do acidózy, dochází i k poškození bachorové stěny.

Při vyšším příjmu mléčné náhražky je živinově pokrytá záchova i růst a bachor má dostatek času pro rozvoj. Podávaný startér by měl být v maximální dávce 3–3,5 kilogramu na kus a den. Samozřejmostí je jeho čerstvost, kvalita a stravitelnost. Pokud není řezaná sláma či seno obsažená ve startéru, doporučuje přednášející je podávat zvlášť, nazapomíná ani na dostupnost čisté pitné vody.

Jak na závěr shrnula Dr. Orsi Pozbai, optimalizace odchovu telat je prospěšná. Výsledkem správného programu výživy telat je jejich lepší vývoj a zdravotní stav, vyšší přírůstky, u jaloviček pak dřívější nástup reprodukčního cyklu a posléze vyšší produkce mléka.

## Jaká je dobrá

Tématu kvality mléčných náhražek se v Táboře věnoval MVDr. Stephen Van Den Meersch ze společnosti Nukamel. Jak sdělil, kritérii kvality je více, nelze se řídit pouze podle obsahu sušeného odstředěného mléka. „Nukamel se řídí obsahem imunoglobulinů, které mají bioaktivní účinek proti patogenům obsaženým ve střevě. Naše náhražky obsahují sušenou syrovátku a koncentrovanou syrovátkovou bílkovinu vybraného původu, konkrétně vznikající při výrobě sýrů. Zakládáme si také na nízkém obsahu tepelně ošetřených složek, tedy omezené denaturaci obsažených bílkovin. Výsledkem je zvýšený obsah neporušených bioaktivních proteinů a vyšší dostupnost stravitelné bílkoviny. Jedná se vždy o kvalitu surovin, nikoliv jen o jejich zdroj,“ je přesvědčen Stephen Van Den Meersch. „Dobrou mléčnou krmnou směs totiž určují telata, jejich růst a vývin i zdravotní stav. Ta vám ukážou, čím chtějí být krmena,“ uzavřel řečník.



MVDr. Stephen Van Den Meersch

Jana Velechovská